

Ђорђе Оташевић (Београд)

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (1)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише девет целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) речи и вишечлани изрази који су с одредничком речју творбено повезани (истокорене речи), 7) вишечлани изрази који у себи садрже одредничку реч, 8) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 9) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводи се од три до шест илустративних примера (цитата). Они су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде простора нису навођене адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се сајту ради.

Семантички неологизми су означени звездицом (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

Аутор Грађе и уредништво *Новоречја* ће бити захвални свим читаоцима који нам укажу на рогобатне неологизме страног порекла који се још

нису одомаћили у српском језику и пошаљу предлоге за речи домаћег порекла којима се они евентуално могу заменити (за одомаћене речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, највероватније је сувише касно). Такве предлоге ћемо наводити у деветој целини речничког чланка.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р.	— именица женског рода	несврш.	— глагол несвршеног вида
енгл.	— енглески језик	да	
мн.	— множина	прид.	— придев
м.р.	— именица мушког рода	прил.	— прилог
непром.	— непромењива реч	сврш.	— глагол свршеног вида
нераспр.	— нераспрострањено	с.р.	— именица средњег рода

а̀лтимет-фризби, -ѿја м.р.

Ц дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

У цитати Готово да не постоји спорт који се у Београду не практикује, само је питање са колико година може да се почне са тренинзима и да ли постоји група жељеног узраста. [...] У престоници тако постоји и флорбол, алтимет фризби, скајбол, сквош, стуминтон, бадмингтон, лакрос, рагби, бејзбол, куглање. (ВН); Такође, бави се altimet frizbijem (ultimate frisbee), sasvim novim, takmičarskim sportom kod nas. Cilj igre је osvojiti poen dodavanjem frizbija (И); Poglavlja: Olimpijske igre, Fudbal, Šah, Umetničko klizanje, Košarka, Aikido, Vaterpolo, Mačevanje, Streljaštvo, Skijanje na snegu, Altimet frizbi, Odbojka (И); Ultimate frisbee (altimet ili ultimejt frizbi) је nastao krajem 60-tih godina u Sjedinjenim američkim državama (И).

W порекло енгл. ultimate frisbee.

Х варијанте **а̀лтимет**, -а м.р. — Дух игре: Алтимет на прво место ставља спортски дух и фер плеј. Такмичарско играње се охрабрује али никада по цену поштовања међу играчима (И); Он је тренирао алтимет док је студирао и живео у Сијетлу (И); Novi Sad (preciznije : Petrovaradin)... okupljanje igrača altimeta iz Srbije i Republike Srpske (И). // **у̀лтимат** м.р. — Upravo је takav momenat iskusio Džered Kes, jedan

od ljudi koji su leta 1967. godine izmislili sport o kome danas pišemo, a koji se jednostavno naziva ultimat (mada se često na to dodaje i frizbi, da bi bilo jasno o čemu se radi) [...] Krajem sedamdesetih godina oformljena Asocijacija igrača ultimata, koja je počela da organizuje regionalne turnire i da kruniše šampione. Početkom osamdesetih ultimatívni frizbi je preplivao okean, osnivanjem Evropske federacije letećeg diska. 1983. godine organizovano je svetsko prvenstvo u švedskom Geteborgu (Телеграф). // **Ўлтиматívнй фрйзбй**, -йја м.р. — Krajem sedamdesetih godina oformljena Asocijacija igrača ultimata, koja je počela da organizuje regionalne turnire i da kruniše šampione. Početkom osamdesetih ultimatívni frizbi je preplivao okean, osnivanjem Evropske federacije letećeg diska. 1983. godine organizovano je svetsko prvenstvo u švedskom Geteborgu (Телеграф); Ultimatívni Frizbi (Ultimate Frisbee). [...] Ultimatívni frizbi je takmičarski timski sport bez fizičkog kontakta koji se igra sa frizbijem (И); Jedan od sportova čija popularnost naglo raste – ultimatívni frizbi stigao je u Crnu Goru i širi se u crnogorskim školama (И); Članovi američke organizacije „10 Million Discs“ posjetili su školu „Braća Ribar“ u cilju predstavljanja sporta „Ultimatívni frizbi“ nastavnicima (И); Ako vam nije dovoljno uzbudljivo da se sa frizbijem dobacujete sa prijateljima, isprobajte ultimatívni frizbi. To je sport koji igraju milioni ljudi širom sveta, a pravila su jednostavna, dva tima na travnatom terenu pokušavaju da dobace frizbi iza gol linije (И). // **Ўлтимејт-фрйзбй** и **Ўлтимејт-фрйзбй**, -йја м.р. — Ultimejt frizbi (ultimate frisbee) je sport kojim mogu da se bave svi, bez obzira na pol i na predznanje (И); Bili smo vredni i malo smo istraživali našu sportsku scenu i došli do, za sad, nekonvencijalnog sporta Ultimejt frizbi. Svi mi volimo nešto novo (И); Ultimejt frizbi je sport u kojem je cilj dodati svojem saigraču frizbi u protivničkoj end-zoni isto kao što igrači američkog fudbala rade s loptom (И); Ultimate frisbee (altimet ili ultimejt frizbi) je nastao krajem 60-tih godina u Sjedinjenim američkim državama (И). // **Ўлтимет-фрйзбй** и **Ўлтимет-фрйзбй**, -йја м.р. — Dobija naziv “razbi” kao domaća adaptacija altimet frizbija (И);

Z истокорене речи **алтимет-фрйзбй** прид. непром. *који, -а, -е се односи на алтимет-фрйзби*. — Ми смо први алтимет фрйзби тим у Републици Српској и БиХ (И). // **Ўлтимејт-фрйзбй** и **Ўлтимејт-фрйзбй** прид. непром. *који, -а, -е се односи на ултимејт-фрйзби*. — Ultimejt frizbi (ultimate frisbee) je sport kojim mogu da se bave svi, bez obzira na pol i na predznanje. Kako kažu momci iz ultimejt frizbi kluba „Neradnički“ [...] dovoljno je da ste bar jednom u životu bacili frizbi i već ste potkovani da im se pridružite (И); Ultimejt frizbi klub “Neradnički” od danas postaju

drugi registrovani klub u Srbiji (И); Zvanični sajt Ultimejt frizbi kluba Neradnički (И).

| област спорт, колективни/тимски спортови

} напомене Пошто је *фризби* заштићено име за летеће пластичне дискове једне од америчких фирми, користи се и термини *алтимет* и *ултимат*. Изворно писање (*ultimate frisbee*) није стандардно. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

БИНЦВЌЧИНГ м.р.

Ц дефиниција (*опсесивно*) *гледање више епизода неке од телевизијских серија у низу.*

√ цитати Од наикадашњег породичног окупљања и праћења ТВ серија, данас све чешће једна особа у свом интимном простору гледа по неколико епизода у једном дану. Овај феномен маратонског гледања серија назван је „binge-watching“ (бинц вочинг). „Он је симптом савременог друштва у коме смо ми гледаоци, као медијски потрошачи, вечно гладни. Стално нам недостаје још садржаја“, објашњава Ана Мартиноли (И); Prema nalazima tih istraživanja, binge-watching i depresija su povezani. Naučnicima i dalje nije jasno da li binge-watching izaziva depresiju ili je obrnuto (И); „Binge watching“ je novi sindrom. Koliko puta vam se desilo da primetite da je svanulo, a vi ste ispred televizora zakucani od 22h prethodne večeri jer ste gledali celu sezonu neke serije? ... Na Internetu se u tekstovima o bindžovanju uglavnom nalaze две категорије: „Pogledajte listu 25 serija koje treba da bindžujete“ i мање привлачна – „Bindžovanje vodi ka usamljenosti i depresiji“ (alternativa je gojenje) (Информер).

W порекло енгл. binge-watching.

У синоними **бйнцовање** с.р. — Подаци су објављени после вишемесечног проучавања како су претплатници широм света преузимали сто серија и којим темпом су их гледали. Истраживање је показало да је „бинцовање“ ипак широк појам и да постоје нијансе. Скала „гутања“ епизода баждарена је од густирања до прождирања. Обично се у даху гледају трилери попут „Чисте хемије“ и „Убиства“, док се за политичке приче као што су „Кућа од карата“ или „Домовина“ одваја више времена [...] Када је почео да производи садржај 2013. („Кућа од карата“) „Нетфликс“ је одлучио да изручи све епизоде одједном, што је ра-

није радио са старим сезонама са кабловских мрежа. То је, кажу зависници од серија, као да их је ставио пред богат шведски сто, без упозорења о препорученим порцијама. Од тада „Нетфликс“ прати феномен бинцовања, а такође у свакој сезони серије идентификује епизоду која је за 70 одсто гледалаца тачка без повратка, удица коју ће прогутати и одгледати целу сезону. У првој сезони „Куће од карата“, на пример, то је била трећа епизода. (Политика); Fenomen bindžovanja popularan je i van granica naše planete. Astronauti u svemiru redovno bindžuju tv serije poput Igre Prestola (И); Американци су бинцовање „званично“ открили касније, када су преко „Ајтјунса“ или „Нетфликса“ почели да купују епизоде после емитовања, када крећу и прва истраживања која сежу чак и до анатомских објашњења каква лучења у мозгу изазива гледање неколико епизода у низу. То је на крају резултирало и продуцентским потезима да се серије у неколико дана постављају за стриминг и практично осмишљавају за бинцовање у старту – каже Војнов [...] Ако бих упоредио са пићем, гледање у ритму емитовања је као пиће у фином кафеу, а бинцовање је као пиво испред драгстора – каже Војнов и додаје да се труди да као човек из струке прати серије у ритму емитовања како би препознао специфичности праћења садржаја у ритму који су аутори изворно осмислили. Редовним пратиоцима се међутим може десити да се серије укину на самом почетку због слабе гледаности, што је још један аргумент заступника бинцовања: да не троше време на серије које неће заживети. Станко Црнобрња, редитељ и продуцент, верује да гледалац не губи ништа, јер се ради о једноставном и комфорном начину да се ужива у нечему што се воли. Каже да би гледање „у цугу“ одавно било популарно да су технологија и продуцентске куће то омогућавали (Политика); Како показује Netflixovo истраživanje, ljudi bindžovanjem smatraju gledanje između две и šest epizoda za redom. Ipak autor sajta kavfilm.com Goran Mirković kaže da su česte situacije da ljubitelji serija sezone gledaju u jednom dahu, te da i sebe smatra pravim bingewatcherom (И).

Z истокорене речи **бинцвџер** м.р. *особа/особа мушког рода која (опсесивно) гледа више епизода неке од телевизијских серија у низу.* — Има људи који сачекају да се заврши читава сезона неке серије, или можда и цела серија па одвоје викенд, или целу неделају и погледају све у једном цугу. Ти људи се зову „bindž vočeri“. Они се фокусирају на континуирано гледање (И); Како показује Netflixovo истраživanje, ljudi bindžovanjem smatraju gledanje između две и šest epizoda za redom. Ipak autor sajta kavfilm.com Goran Mirković kaže da su česte situacije da ljubitelji serija sezone gledaju u jednom dahu, te da i sebe smatra pravim bingewatcherom (И). // **бинцер** м.р. *особа/особа мушког рода која (опсесивно) гледа*

више епизода неке од телевизијских серија у низу. — U današnje време kada hordama bindžera čekanje od nedelju dana za nastavak TV serije predstavlja nepremostiv problem (И); (И); Ako možete da odgledate za kompjuterom celu sezonu neke serije, a da ne trepnete, vi ste gotovo sigurno tzv. „bindžer“, samo da to niste ni znali (Информер). // **бѝнѝерица** ж.р. *особа женског рода која (опсесивно) гледа више епизода неке од телевизијских серија у низу.* — Nisam znala da sam ponekad bindžerka или bindžerica, они који прате неке серије знају те изразе (И). // **бѝнѝерка** ж.р. *особа женског рода која (опсесивно) гледа више епизода неке од телевизијских серија у низу.* — Strastvena sam obožavateljka našeg psa, i putnica, i bindžerka, i sanjarka (И); Nisam znala da sam ponekad bindžerka или bindžerica, они који прате неке серије знају те изразе (И). // **бѝнѝерскѝ**, -ā, -ō *који, -а, -е се односи на бинѝовање/бинѝовинг, бинѝере и бинѝерице.* — Počeo sam da ga pratim kad je krenuo da izlazi, ali zbog svoje bindžerske prirode, zaboravio sam na K6BD posle 4-5 izdanja (И); Starz je najavio da će isti bindžerski tretman imati i nova mini-serija Flesh and Bone (И). // **бѝнѝерски** прил. *на начин карактеристичан за бинѝере и бинѝерке.* — Seriju sam iskusno bindžerski progutala za tri dana. Jedna sezona ima dvanaest epizoda (И). // **бѝнѝовати**, -ујѝм несврш. *(опсесивно) гледати више епизода неке од телевизијских серија у низу.* — Амерички сервис „Нетфликс“ објавио је ових дана шта је то што гледаоци заиста „бинѝују“, како се у сленгу зове ова појава по енглеској речи за преждеравање. „Нетфликс“ је саопштио да гледаоци који одлуче да гледају целу сезону одједном обично то заврше за недељу дана, гледајући просечно по два сата дневно (Политика); Сценариста и филмски критичар Димитрије Војнов признаје да је „бинѝовао“ серије у време када тај појам није постојао, из једноставног разлога што је наш програм каснио у односу на страно емитовање и што је било могуће набавити пиратске верзије целе серије (Политика); Американци предњаче у овој новој „болести савременог друштва“, са скоро 70 посто људи који стално „бинѝују“, са просеком од по пет епизода одједном, како пише у резултатима једног истраживања (ВН); Ako si početnik или planiraš da kreneš da učiš japanski, evo 5 predloga za japanske serije na Netfliksu koje je vredno bindžovati (И); Pogledajte trejler za novu horror seriju koju ćete bindžovati (И).

| област телевизија, психички поремећаји.

} напомене Предност треба дати именици *бинѝовање* јер је због домаћег суфикса уклопљенија у систем српског језика. Правописне варијанте *бинѝи вочинг* и *бинѝи-вочинг* нису стандардне јер елементи „бинѝ“ и „вочинг“ у српском језику нису речи. Изворно писање (*binge-*

watching) није стандардно. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Реч *binge-watching* је 2013. године била изабрана за реч године у избору уредништва Колинсовог речника енглеског језика (Collins English Dictionary).

БОДИШЕЈМИНГ м.р.

Ц дефиниција *облик дискриминације људи, најчешће жена, због њиховог физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

У цитати Dok је ова потонја корак unapred у представљању крупнијих људи, и бави се питањима као што су *bodi šejming* и *hiperseksualizacija*, премиса ове прве је фокусирана на дебелу тинејџерку која смрша и жељи да се освети свима који су се огрешили о њу (И); *Je l' ti to želiš bodi pozitiviti za sebe, a bodi šejming za ljude koji su zategnuti???????* *Je l' u tom grmu leži zec?* Много јасније је све (И); *Žene pričaju o najgorem bodi-šejmingu koji su iskusile!* (И); *Čin simboličkog IZVINJENJA* у којем се једна мушка групација - мушки чланови AbB-а у име мушког рода симболички извинјавују женском роду за свеопште и дуготрајно ружење и срамоћење женског тела (*bodi-šejming* или *bodi-šejmovanje*) од стране мушкарца и патријархалне културе уопште (И).

W порекло енгл. *body shaming*.

Х варијанте **БОДИШЕЈМОВАЊЕ** с.р. — *Bodi-šejmovanje* су све оне радње и појаве у којима друштво и патријархалне друштвене норме - а нарочито сами мушкарци и доминантна патријархална култура - женама одузимају њихово достојанство и интегритет и говори и убеђује, експлицитно или имплицитно, да су њихова тела на овај или онај начин прљава, ружна, предебела, претанка, да имају премале или превелике груди, превелике или премале задњице, криве или кратке ноге, да немају женствен струк, hod... [...] / *Čin simboličkog IZVINJENJA* у којем се једна мушка групација - мушки чланови AbB-а у име мушког рода симболички извинјавују женском роду за свеопште и дуготрајно ружење и срамоћење женског тела (*bodi-šejming* или *bodi-šejmovanje*) од стране мушкарца и патријархалне културе уопште. / *Čin simboličkog izražavanja SAOSEĆANJA* и емпатије са женским болом који је настао због *bodi-šejmovanja* (И); *Transponovanjem* у садашње време и савремени контекст, AbB жеље да чином ритуалног прања женских ногу, с једне стране, понуде женама своје извинjenje за досадашње миленијумско мушко *bodi-*

šejmovanje, te iskažu svoju naklonost i poštovanje prema njihovom dostojanstvu, a s druge, da demonstrativno, dakle javno, uvežbavaju uskromnjavanje svog muškog ega (И); Kako objašnjavaju reč je o simboličkoj radnji čiji je cilj da se speru prljavština, talog i bol muškog bodi-šejmovanja (Курпир).

Z истокорене речи **бодишејмер** м.р. *особа/особа мушког рода која дискриминише друге људе, најчешће жене, због њиховог физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.* — Bodi šejmeri i osobe koje se rugaju nečijem izgledu hoće da ruše vlast. Kandidat opozicije će sigurno biti neki maneken, Boris možda? (И). // **бодишејмовати**, -мујѐм сврш. и несврш. *дискриминисати неку особу, најчешће жену, због њеног физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

| област дискриминација.

} напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу (*бодишејмовāње* и *бодишејмовати*) чешћи је у говору иако се тиме крши још увек важећа акценатска норма (силазни акценат је ван првог слога). Предност треба дати именици *бодишејмовање* јер је због домаћег суфикса уклопљенија у систем српског језика. Правописне варијанте *боди-шејминг* и *боди шејминг* нису стандардне јер елементи „боди“ (у значењу: тело) и „вочинг“ у српском језику нису речи. Изворно писање (body shaming, body-shaming) није стандардно.

вѐјп м.р.

U дефиниција **а.** *електронски уређај у облику цигарете, који производи пару и служи за пушење.* **б.** *коришћење овог уређаја.*

V цитати **а.** Вејп је, заправо, електронски генератор паре, по изгледу и механизму деловања који подсећа на инхалатор (И); Лјуди који не знају ништа о вејпину виде ове приче у вестима, или на друштвеним мрежама, и мисле да је то уобичајено. Они не разумеју да много, много милиона људи користи вејп уређаје, а број пута када вејп експлодира је мален у поређењу са онима који то не чине (И); Стигао ми је пре неки дан и ово ми је први озбиљнији вејп (И); Вејп и наргиле - два модерна правца у сфери пушења. Две културе које имају толико заједничког, толико различитости (И); Где у Србији, по могућности Београду, има да се купи вејп до 100 w, може и јачи (И); Није све у величини. Овај дискретан вејп помера границе када је у питању снага у малом паковању, стаје у најмањи джеп (И). **б.** Нико није написао да је вејп једини разлог за повлачење

desni, nego možda jedan od uzroka koji treba proveriti (И); Postoji i par članova sa foruma koji su na kraju ostavili i vejp (И).

W порекло ЕНГЛ. vape < vapour : пара

× варијанте **б. вејпинг** м.р. — Problem sa perspektivom je da vejping nije najpopularnija aktivnost među nevejperima, nepušačima - tako da je to laka meta za medije i popularna stvar za širenje na društvenim mrežama. Na kraju, priče dovode do osude vejpinga od strane oportunističkih političara (И); Ljudi koji ne znaju ništa o vejpingu vide ove priče u vestima, ili na društvenim mrežama, i misle da je to uobičajeno. Oni ne razumeju da mnogo, mnogo miliona ljudi koristi vejp uređaje, a broj puta kada vejp eksplodira je malen u poređenju sa onima koji to ne čine (И); Према посљедњим истраживањима, амерички тинејџери не користе е-цигарете за остављање пушења, већ оне представљају њихову нову навику. Центар за контролу и превенцију болести објавио је да је 263.000 америчких средњошколаца који никада нису запалили цигарету у 2013. години пробало е-цигарете. “То је троструко већи број у односу на 2011. годину, а такозвани 'вејпинг' представља улазницу за никотинску зависност”, наведено је у истраживању (И); Sve više je dokaza da je vejping daleko manje opasan od pušenja. Ove godine u Velikoj Britaniji, koja ima isti procenat pušača kao SAD, grupa lekara je izjavila da je vejping devedeset pet odsto manje škodljiv od cigareta. Britanski zdravstveni rukovodioci podstiču pušače da pređu na vejping (Недељник); Вејпинг: штета и користи за људско тело (И). // **вѣпованье** с.р. — Vejпованје је представљено јавности као начин да пушиш на местима где то није дозвољено – што је квалитет који је ову активност учинио neverovatno popularnom (И); Iako vejpovanje samo koristim kao način da se potpuno skinem sa svega, toliko pogodnosti ima u odnosu na cigarete (И); Desni su se ljudima povlačile davno pre vejpovanja. Siguran sam da postoje i tekstovi u kojima ljudi imaju problem sa erekcijom, gojaznošću, vrtoglavicom i ravnim tabanima otkad su počeli da vejpuju. Naravno da odmah treba da odbacimo svaki drugi znatno verovatniji uzrok i da poplujemo e-cig (И); Vejпованје је представљено као нешто прилично безбедно, иако та тврдња почиње да делује помало дубиозно (И); Establišmentu je bitno da vejpovanje ostane na nivou subkulture, da ne bude општеприхваћено, moderno, cool i lako dostupno svima (И); Vejпованје је једини ДОКАЗАНИ начин за одвиканје од пушења, 95% безбеднији од цигарета како је утврдила Британска Краљевска Академија (И).

У синоними **а. електронска цигарета** ж.р. — У почетку, електронска цигарета је замишљена као алтернатива штетном класичном пушењу, јер практично не садржи никотин у свом саставу, добро ми-

рише и даје прави ужитак самом процесу (И); S obzirom na sve veći broj “vejpera” na tržištu se pojavilo i dosta dodataka i tehnologije za elektronske cigarete. Sada već postoji na hiljade različitih ukusa i jačina ulja koji se koristi u elektronskim cigaretama. A pored različitih ukusa sada je već moguće kupiti e-cigarete različitih oblika, veličina i boja (И); „Када је реч о канцерогеним молекулима у диму цигарета, за разлику од паре електронских цигарета, сигурно је смањен број карцинома”, каже. „Оне су безбедније када говоримо о ризицима оболевања од рака - али ако 20 или 30 година користите електронске цигарете и то може да изазове хроничну опструктивну болест плућа, онда је то нешто што треба да знамо (И); Истраживачи су открили да испарење из електронске цигарете може да онемогући рад важних ћелија у плућима (И); Ove godine u Velikoj Britaniji grupa lekara je izjavila da je tzv. veyping devedeset pet odsto manje škodljiv od cigareta. Britanski zdravstveni rukovodioci podstiču pušaće da pređu na elektronske cigarete (Недељник).

// **ѐ-циг** м.р. Nikotin unosimo putem tečnosti za e-cig (И); Prešla sam na beznikotinska punjena za ecig nedavno. Uzela sam isti ukus ali ovaj put tražila da mi ne dodaju nikotin. Nikakva razlika (И); Jer mi je kafa bezveze bez dima, pa makar i onog iz ecig (И); Батерије за е-циг. Пуњење. 1.25 А (И); Desni su se ljudima povlačile davno pre vejпованја. Siguran sam da postoje i tekstovi u kojima ljudi imaju problem sa erekcijom, gojaznošću, vrtoglavicom i ravnim tabanima odkad su počeli da vejpuju. Naravno da odmah treba da odbacimo svaki drugi znatno verovatniji uzrok i da poplјujemo e-cig (И); Po forumima se obično kače linkovi ka onim propagandističkim člancima, pa nisam ni primetio da zubar zapravo piše o uticaju nikotina, a ne vejpa. Sad sam se vratio na tekst i moram da priznam da sam istrčao pred rudu, misleći da je iznosio tvrdnje vezane ekskluzivno za e-cig iz pitanja (И).

// **ѐ-цигарета** ж.р. — Ова директива, поред осталих дуванских производа, регулише и производњу, рекламирање и продају е-цигарета и нових дуванских производа (Политика); Истраживачи су открили да испарење из електронске цигарете може да онемогућили рад важних ћелија у плућима. Они „упозоравају на широко прихваћено мишљење да су е-цигарете безбедне“ [...] Независни извештај најновијих доказа о е-цигаретама објављен је у Заводу за јавно здравље Енглеске у фебуару. У извештају је закључено да постоје „огромни докази“ да су ове цигарете безбедније од обичних и да су „од занемаривог ризика за пасивне пушаче“. У том извештају је препоручено и да се издају на рецепт због тога што су успешна помоћ при одвикавању од пушења. Професор Тикет каже да, иако су е-цигарете безбедније од класичних, оне могу бити штетније на дуже стазе (И); Ovaj dvadesetjednogodišnjak je prvi put vejповao kada je bio brucoš, i kada mu je jedan

drugar dodao e-cigaretu na putu do predavanja (И); S obzirom na sve veći broj “vejpera” na tržištu se pojavilo i dosta dodataka i tehnologije za elektronske cigarete. Sada već postoji na hiljade različitih ukusa i jačina ulja koji se koristi u elektronskim cigaretama. A pored različitih ukusa sada je već moguće kupiti e-cigarete različitih oblika, veličina i boja (И); Eksplozija e-cigareta je tema dana od momenta kada su ove naprave počele da zauzimaju sve više prostora na tržištu i postaju glavna alternativa običnoj cigareti. Zahvaljujući kamerama koje se nalaze svuda, vidimo novi video navodne eksplozije e-cigareta svakih par nedelja. Ne dešava se često da e-cigarete eksplodiraju, ali kada to učine, to je priča koja se širi naizgled bez kraja (И). **б. пәрѣње*** с.р. — Помоћу електронских цигарета пушење се дефинитивно може оставити. Парење само по себи није здраво: једино је здраво удисати чист ваздух. Парење (вејпинг) је много мање штетна алтернатива за унос никотина (за оне којима је никотин потребан) у односу на обичну цигарету која укупно садржи преко 4.000 састојака од којих су многи канцерогени (И); Многи вејпери је избегавали зато што није довољно истражен њен утицај на организам приликом парења (И); Тада сам пресекао, разделио опрему другарима и парење свео на то да узмем који цим кад сретнем вејперске другаре и подсетим се како је добро (И); Да ли неко зна да ли је дозвољена електронска цигарета у личном пртљажу и парење у авиону и на аеродрому када се иде за Хургаду? (И).

Z истокорене речи **вѣјп** прид. непром. *који, -а, -е се односи на вејп (а)*. — А неке од грешакa леже у вејп продавницама и продајцима на интернету, који могу да продају неприкладне производе необразованим новим вејперима, или да не објасне како да безбедно носе додатне батерије. Штaviше, многи неiskusни вејпери купују производе са online сајтова који не садрже никаква упутства или упозорења (И); Због тога је Renova Zero толико посебан, по мом мишљењу; пуна је занимљивих карактеристика које никада раније нисам видео на под системима, а такође је и један од најзгоднијих vape уређаја коју сам икада користио (И). // **вѣјпер** м.р. *особа/особа мушког рода која користи, пуши вејп*. — „Вејпери”, како се називају пушачи електронских цигарета, кажу да је дим који удахну заједно са количином никотина који се налази у улјима за електронске цигарете, много здравији од катрана и мноштва хемикалија које се налазе у „аналогним” цигаретама, и да и пored тога има одличан укус као и ефекат (И); Сви смо једном били вејпери почетници и имали много недомислица и питања. За све нове и будуће колеге, ево објашњења шта је електронска цигарета (И); „Вејпери” користе персонализоване електронске цигарете, које се такође зову и „mod” (И); А неке од грешакa леже у вејп продавницама и продајцима на интернету, који могу да продају неприкладне производе необразованим новим вејперима, или да не објасне како да безбедно носе додатне батерије. Штaviше, многи неiskusни

vejperi kupuju proizvode sa online sajtova koji ne sadrže nikakva uputstva ili upozorenja (И); Ako se nađete u razgovoru saiskusnim vejperima ili posećujete sajt ili forum koji ima veze sa elektronskim cigaretama, naići ćete na razne termine i specifičan žargon koji može biti zbunjujući ako ste novi na vejping sceni (И). // **вѐјперка** ж.р. *особа женског рода која користи, пуши вејп*. — Ciljna grupa kojoj bih se ja prvo obratila su žene, devojke, mi = parilice, vejperke u nastajanju (И); Ivo draga, mi smo odavnoiskusne vejperke (И); Edita je vejperka (И); Novopečena vejperka (И). // **вѐјперскӣ**, -ā, -ō *који, -а, -е се односи на вејпере и вејперке*. — Vodič kroz vejperski sleng (И); Svi smo ponosni kad neko slavi vejperski jubilej (И); Za vejperski zadah, povlačenje i krvarenje desni prvi put čujem. No, dobro, nisam ni mislio da je nikotin zdrav, niti da je udisanje isparenja korisno. Još uvek mi je bitnije da sam se bez patnje rešio onog goreg zla (И); Tada sam presekao, razdelio opremu drugarima i parenje sveo na to da uzmem koji cim kad sretnem vejperske drugare i podsetim se kako je dobro (И); Članica sam najveće balkanske vejperske grupe gde se svakodnevno pokazuje nova oprema (И). // **вѐјпинг** прид. непром. *који, -а, -е се односи на вејпинг*. — Ako se nađete u razgovoru saiskusnim vejperima ili posećujete sajt ili forum koji ima veze sa elektronskim cigaretama, naići ćete na razne termine i specifičan žargon koji može biti zbunjujući ako ste novi na vejping sceni (И); Vejping zajednice nastavljaju da guraju verovanje da su elektronske cigarete bezbednije od tradicionalnih, da imaju mali zdravstveni rizik (И); Otkako je JUUL zauvek promenio vejping industriju, videli smo bezbroj drugih sistema podova, ali vrlo malo u smislu inovacija. Da, svi imaju drugačiji dizajn, kapacitet baterija i protok vazduha, ali kada je reč o tehnološkom napretku, gotovo da ne postoji za ovu kategoriju vejping uređaja (И). // **вѐјповати** и **вѐјповати**, -ујѐм *несврш. користити вејп, пушити електронску цигарету*. — Ovaj dvadesetjednogodišnjak je prvi put vejповao kada je bio brucoš, i kada mu je jedan drugar dodao e-cigaretu na putu do predavanja (И); Vratih se na M2L jer mi D2L jednostavno više nije praktičan, možeš vejповати k'o čovek samo u sopstvenoj kući, bilo gde drugo te ljudi gledaju kao da si pao s marsa i svi se okreću da vide gde gori, šta se zapalilo (И); Počela sam da vejпујем od kad sam prestala da пуšим такође. Zaista jeste istina to što кажеš. Cigareta ima užasan ukus. Meni je imala čak samo sedmicu dana nakon što sam počela da vejпујем (И); O da, i bilo je mnogo praktičnije vejповати u učionici nego trčati napolje nakon svakog časa (naročito zimi) (И); Prema ovoj studiji, neimenovana žena je bila zdrava pre nego što je počela da vejпује, ali onda joj se javio kašalj i probadajući bolovi, koji su bili dovoljno jaki da završi u urgentnom centru (И).

| област пушење, електроника

} напомене Иако је реч *вејп* кратка и има више деривата, предност треба дати термину *електронска цигарета*. Енглеска реч *vape* (именица и глагол) проглашена је 2014. за реч године у избору уредништва Оксфордског речника енглеског језика.